AKDENİZ İHRACATÇI BİRLİKLERİ
GENEL SEKRETERLİĞİ

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.TAR.2026/597-4874 Mersin, 09/11/2026
Konu: Zirai Karantina Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 Liste Değişiklikleri

Sayın Üyemiz,

Tarım ve Orman Bakanlığından iletilen bir yazıya istinaden Ticaret Bakanlığından alınan yazıda, hububat sektörü tarafından buğday ithalatında Bitki Karantinası Yönetmeliği kapsamında uygulanan analizlere ilişkin dile getirilen hususlara atıfla; ülkemize ithal edilmek istenen bitki ve bitkisel ürünlerin resmî kontrollerinin, 5996 sayılı "Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu" ile bu kanuna dayanılarak hazırlanan ve 06.05.2026 tarihli, 33245 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Bitki Karantinası Yönetmeliği" hükümleri doğrultusunda yürütüldüğü, Tilletia indica ve Tilletia barclayana zararlı organizmalarının ülkemizde varlığının bilinmediği, bu nedenle, sevkiyatlarda laboratuvar analizleri sonucunda söz konusu zararlı organizmalarla bulaşıklık tespit edilmesi halinde sevkiyatların ülkemize girişine izin verilmediği belirtilmektedir.

Öte yandan, Tilletia controversa ise ülkemizde sınırlı alanlarda bulunmakla birlikte; bu zararlı organizma için yapılan Zararlı Risk Analiz Raporuna göre; Tilletia controversa ile bulaşık ürünlerin ülkeye girmesi durumunda, buğdayın işlenmesi sonucunda ortaya çıkan kepek vb. yan ürünlerin yemlik veya gıda olarak tüketilmesi durumunda da etmenin yayılma riskinin yüksek olduğu, bu nedenle, bitki sağlığı ve karantinanın temel yaklaşımıyla; ülkemizde varlığı bilinmeyen veya sınırlı bulunan zararlı organizmaların ithalat yoluyla ülkemize girişinin, bulaşmasının ve tarımsal alanlara yayılmasının engellenmesi ve böylece zararlı organizmanın ülkemize girdikten sonra mücadele edilmesinden ziyade ülkeye girişinin önlenmesi amaçlandığından, Tilletia controversa ile bulaşık ürünlerin ülkemize girişine izin verilmediği ifade edilmektedir.

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yürütülen "Hububatta Sürme Hastalığı (Tilletia spp.) Etmenlerinin ve Yaygınlıklarının Belirlenmesi" isimli projenin nihai sonuçlarına ilişkin yeni bulguların da dikkate alındığı belirtilerek, konuya ilişkin aşağıdaki değerlendirmeler iletilmektedir.

1. Ülkemize tüketim (ekmeklik, makarnalık, bisküvilik vb.) amacıyla ithal edilmek istenen buğdayın, bitki sağlığı kontrollerinde Tilletia barclayana, Tilletia indica ve Tilletia controversa zararlı organizmaları yönünden analizinin yapılmasına devam edilecek olup, laboratuvar analizleri sonucunda bulaşıklık tespit edilmesi halinde sevkiyatın ülkemize girişine izin verilmeyecektir.

2. Ülkemize tohumluk olarak ithal edilmek istenen buğdayın, bitki sağlığı kontrollerinde Tilletia barclayana, Tilletia indica, Tilletia controversa, Tilletia caries ve Tilletia laevis zararlı organizmaları yönünden analizinin yapılmasına devam edilecek olup laboratuvar analizleri sonucunda bulaşıklık tespit edilmesi halinde sevkiyatın ülkemize girişine izin verilmeyecektir.

Söz konusu projeye ilişkin teknik görüş Ek'te iletilmektedir.

Bilgileri ve gereğini rica ederim.

Dr. Osman ERŞAHAN
Genel Sekreter Yrd.

Osman Erşahan tarafından 5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ayrıntılı Bilgi için: Mehmet Utku Bayır - Ö.H.S Personel

Akdeniz İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği
Limonluk Mah. 39. Cadde, No:12 33110
Yenişehir / MERSİN
Telefon: (0324) 325 37 37 Fax.: (0324) 325 41 42
E-posta: info@akib.org.tr Elektronik Ağ: www.akib.org.tr

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:B968B7CCD9A04AB968B7. Bu kod ile http://evrak.akib.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

AKDENİZ İHRACATÇI BİRLİKLERİ
GENEL SEKRETERLİĞİ

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.TAR.2026/597-4874 Mersin, 09/11/2026
Konu: Zirai Karantina Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 Liste Değişiklikleri

EK: Teknik Görüş (1 Sayfa)

Akdeniz İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği
Limonluk Mah. 39. Cadde, No:12 33110
Yenişehir / MERSİN
Telefon: (0324) 325 37 37 Fax.: (0324) 325 41 42
E-posta: info@akib.org.tr Elektronik Ağ: www.akib.org.tr

Ayrıntılı bilgi için: Ahmet Utku Bayır - Ö.H.S Personel

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:B968B7CCD9A04AB968B7. Bu kod ile http://evrak.akib.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

TEKNİK GÖRÜŞ

Enstitümüz tarafından yürütülen **TAGEM/BSAD/G/23/A2/P1/6293** proje nolu "**Hububatta Sürme Hastalığı (*Tilletia* spp) Etmenlerinin ve Yaygınlıklarının Belirlenmesi**" adlı proje 2023-2025 yılları arasında yürütülmüş ve sonuçlandırılmıştır.

Ülkemiz genelinde 2023, 2024 ve 2025 yıllarında özellikle 1000 m ve üzeri rakım aralığında yer alan lokasyonlara surveyler gerçekleştirilerek sürme hastalığının potansiyel yayılım alanları ve sürme hastalığının türler bazında haritası çıkartılmıştır.

Proje kapsamında Ülkemizi temsil edecek şekilde, özellikle 1000 m ve yüksek rakımlarda yer alan iller ile birlikte buğday üretimi yapılan diğer illerin İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinden ve TMO Genel Müdürlüğüne bağlı hububat alımı yapan başmüdürlüklerden buğday numuneleri istenilmiştir. Bakanlığımız 59 İl Tarım ve Orman Müdürlüğünden ve TMO'dan buğday numuneleri Enstitümüze gönderilmiştir. Enstitümüze gelen buğday numuneleri Hububat hastalıkları laboratuvarımızda EPPO PM 7/29 ile Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünün Zirai Karantinaya Tabi Zararlı Organizmalar Teşhis Protokolünde yer alan metotlara göre analizleri ve tür teşhisleri yapılmıştır.

Sonuç olarak Proje Değerlendirme Toplantısında sunulan proje sonuç raporunda da görüldüğü üzere 2023-2025 yıllarında yürütülen çalışma sonucunda, Ülkemiz buğday ekiliş alanlarının büyük bir çoğunluğunu oluşturan 59 ilin adi sürme etmenleri (*T. caries* ve *T. foetida*) ile bulaşık olduğu görülmektedir. Bu nedenle Ülkemizde söz konusu etmenlerin yaygın olarak bulunması, ithal edilecek materyalin üretim amaçlı olmayıp sadece yemeklik (ekmeklik, makarnalık, bisküvilik vb.) olarak tüketim amaçlı kullanılacak olması nedeniyle Ülkemiz Bitki Karantinası Yönetmeliği EK-2 zararlı organizmalar listesinde yer almalarının uygun olmayacağı değerlendirilmektedir. Ancak, tohumluk olarak ithal edilecek buğday numunelerinde ise adi sürme (*T. caries* ve *T. foetida*) etmenleri yönüyle mevcut Bitki Karantinası Yönetmeliği şartlarının devam etmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:B968B7CCD9A04AB968B7. Bu kod ile http://evrak.akib.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.